

De redactie wenst u prettige feestdagen en een voorspoedig nieuwjaar

RANDVERSCHIJNSELEN

Jaargang 26 - nummer 2 - 4 december 2025

Correspondentieadres:

Aalkaar 10

3192 SB Hoogvliet

E-mailadres

Redactie

Tekstverwerking/Vormgeving

E-mail

hrm.secretariaat.2025@gmail.com

Ger Buitink en Roel Korpershoek

Ger Buitink

redactie.hrm@gmail.com

Bestuur Randstedelijk Mannenkoor

Voorzitter

Martin Ariaans

06-21884632

voorzitter.hrm.2025@gmail.com

Comm. Activiteiten

vacant

Penningmeester

Hans van Son

06-46737049

boedha1958@gmail.com

Comm. PR

Kees Wagener

06-25035188

c.j.wagener@zonnet.nl

Secretaris

Robert Wilschut

06-40175621

hrm.secretariaat.2025@gmail.com

2^e Penningmeester

Cees Brobbel
0181-414279
cees.brobbel@hetnet.nl

Notulist

Jan Modderman
06-38599471
jmodderman53@gmail.com

Muziekcommissie

Arjan Breukhoven
010-4211882
info@arjanbreukhoven.nl

Robert Wilschut
06-40175621
rjwilschut@gmail.com

Arie van Sintmaartensdijk
0181-626184
jacomijntje46@gmail.com

Leo Molendijk
06-29434849
l.molendijk@kpnmail.nl

Bert van der Lelie
06-12700346
lcvanderlelie@kpnplanet.nl

Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

Koormeester

1^e Koormeester
Leo van Kooij
0181-213952
l.van.kooij@outlook.com

2^e Koormeester
Jan Willem Driesprong
06-12506837
secretariaat.hrm.2000@gmail.com

3^e Koormeester
Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Gastheren

1^e Tenoren
Leo Molendijk
06-29434849
l.molendijk@kpnmail.nl

2^e Tenoren
Cor Kreft
010-4383318
corkreft51@outlook.com

Baritons
Jan Modderman
06-38599471
jmodderman53@gmail.com

Bassen
Jeroen de Jong
06-53151588
jongmack@xs4all.nl

vervanger
vacant

vervanger
Cees Neuteboom
0181-620080
cetruneuteboom@outlook.com

vervanger
Ger Beikes
06-11300722
gerbeikes.hrm@gmail.com

vervanger
Peter Hoevenaars
06-46573793
pjhoevenaars@outlook.com

Diversen

Erelid: Ton Koorent[†], Ger Beikes en Koos Bouter

Repetities: Iedere donderdag om 19.30 uur in De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse, 0181-610362

Contributie: € 23,00 per maand; over te maken per eerste van de maand op RABO bank nr.:
IBAN NL24 RABO 3160 3246 13 van Het Randstedelijk Mannenkoor te Spijkenisse.

Donateur worden? : Voor slechts € 50,00 per jaar kunt u het koor steunen. In ruil voor die steun krijgt u gratis 1x toegangkaart voor eigen concert naar keuze en 6 x per jaar het clubblad Randverschijnselen. Betaling zie contributie.

Kledingbeheer: Izak de Bree, Essenlaan 42 3247 GGDirksland, 06-44030171 e-mail: ibree@upcmail.nl

Kleding: **Formeel 1:** rood jasje, gilet, zwart overhemd, rode vlinderstrik (nieuw), rode pochet (nieuw), zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 2: zwart smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Formeel 3: crèmekleurig smokingjasje,ivoorkleurig overhemd, zwarte smokingbroek, zwarte sokken, zwarte schoenen.

Diversen : bij formeel 2 en 3 kunnen we gebruik maken van rode vlinderstrik/rode pochet (nieuw) of gestreepte vlinderstrik/pochet.

Website: www.randstedelijkmannenkoor.nl
E-mail: info@randstedelijkmannenkoor.nl

10

33

blz. 2-3
blz. 4
blz. 5
blz. 6
blz. 7
blz. 9
blz. 10-12
blz. 14-17
blz. 18-20
blz. 22-26
blz. 28-32
blz. 33-35
blz. 36-38

Colofon
Inhoudsopgave
Van de voorzitter
Van de redactie
Wie is er jarig
Beste Koorleden
Chris goes Santiago
Een concert met een staartje
De fuga van Maestro Gerard
Droogdok 2
De kalkoen
Wat weten we van de Arretjescake
10 tips voor de jaarwisseling

van de voorzitter

Voor je ligt alweer de laatste uitgave van de “Randverschijselen” 2025.

Voor je het weet is het jaar om.

2025 is voor mijn gevoel wel heel snel voorbijgegaan.

Ik kan nu al zeggen dat we als koor terug kunnen kijken op een wel zeer geslaagd jaar.

Als voorzitter kan ik terugkijken op een bewogen jaar.

Allereerst moest ik enorm wennen aan het voorzitterschap in het algemeen. Om vervolgens te maken te krijgen met diverse mutaties binnen het bestuur.

De secretaris Jan Willem Driesprong en ook onze duizendpoot Cor Kreft, hadden aangegeven om te stoppen met de werkzaamheden. Gelukkig hebben Robert Wilschut (Secretariaat), Kees Wagener (PR-zaken) en Bert van de Lelie (Muzicaris) de uitdaging op zich genomen. Daarvoor mijn dank.

Ook werden we geconfronteerd met het feit dat door gezondheidsperikelen Cors Weijers niet meer de koorleiding kon blijven verzorgen.

Fijn dat Izak de Bree deze taken op zich heeft willen nemen.

Even vooruitkijkend zie ik al snel de twee concerten in december aankomen.

12 December het concert in Dordrecht en op 17 december ons eigen Kerst/Jubileum concert in Brielle.

Ik kijk reikhalzend hier naar uit.

De voorbereiding voor het Kerstconcert zijn al enige tijd in volle gang. Wat wel belangrijk te vermelden is, dat te zijner tijd een beroep gedaan zal worden op de leden om een helpende hand toe te steken bij het versieren van de Catharijnekerk.

Velen handen maken licht werk.

Het jubileum kerstconcert nadert met rasse schreden en belooft opnieuw een sfeervolle, muzikale avond te worden waarin we samen de kerstgedachte vieren. Ook dit jaar hopen we samen met Marco Bakker, Wendy Roobol en Adinda en Matthijs van Delft op een grote opkomst, want samen genieten van de muziek en samenzang brengt ons allen dichterbij elkaar.

Met deze editie van ons koorblad eindigen wij het jubileumjaar. Voor het komende koorblad nodigen wij iedereen uit om kopij aan te leveren. Heeft u een verhaal, foto of gedicht dat u wilt delen? Misschien heeft u een mooi verslag van een evenement of een vooruitblik op een activiteit die binnenkort plaats vindt. Wij zijn vooral op zoek naar bijdragen die ons koor verbinden, inspireren en ons laten nadenken over het komende nieuwe jaar.

Wat is er zoal te lezen in deze editie van het koorblad? Genoeg om de feestdagen mee door te komen. Cor Kreft heeft een verslag geschreven over de Rotterdamsche Droogdok Mij. Ook Paul Slikkerveer heeft weer een vervolg verslag geschreven over Christiaan uit Katwijk op weg naar Santiago de Compostella.

Heel veel leesplezier met deze uitgave en wij wensen iedereen fijne feestdagen en een goede start in het nieuwe jaar.

Het volgende nummer verschijnt op 30 januari 2025
Inleveren van kopij uiterlijk op 19 januari 2025.
Insturen naar: redactie.hrm@gmail.com

Op:	wordt:	stem:
22-12	Jan Willem Driesprong	Bariton
22-12	Jan Hofman	2 ^e Tenor
23-12	Henk Hey	Bas
24-12	Huib Hanemaaijer	1 ^e Tenor
8-01	Ger Buitink	Bariton
8-01	Jan Lankhuijzen	2 ^e Tenor
20-01	Paul Slikkerveer	Bas
21-01	Arie Velthuis	1 ^e Tenor
24-01	Roel Korpershoek	Bariton

Allemaal van harte gefeliciteerd en een fijne verjaardag toegewenst.

Beste koorleden,

Na het overlijden van mijn vrouw Paula, heb ik van u een flink aantal reacties hierop, mogen ontvangen.

De troostende en bemoedigende woorden hierin geschreven, hebben niet alleen mij, maar ook de familie zodanig geraakt dat wij moed en kracht zullen gaan vinden om het leven zonder Paula weer vorm te geven.

Hartelijk dank voor uw getoond medeleven.

Henk Hey.

CHRIS GOES SANTIAGO (2)

In het vorige nummer van Randverschijnselen vertelde ik dat Chris aan zijn wandeltocht naar Santiago De Compostella was begonnen. Hij wil daarmee via sponsoring zoveel mogelijk geld inzamelen voor het onderzoek naar de ziekte die hem zo getroffen heeft n.l. de ziekte van

Katwijk. Toen had hij 524 km afgelegd, nu (20 nov.) staat de teller op 1756 km en daar had hij bijna 2000.000 stappen voor nodig!

Voor de volgers van Chris maakt hij er een interessante en leerzame tocht van. Elke dag – soms meerdere keren per dag – geeft hij een update van zijn vorderingen. Kort geeft hij een beschrijving van wat hij ziet en meemaakt gelardeerd met heel veel foto's. Zo bezoekt hij o.a. talloze kerken en kathedralen en geeft dan een korte beschrijving van de bouwstijl en geschiedenis.

De eerste weken liep hij alleen, intussen loopt hij wisselend met mede Santiagogangers. Zo heeft hij dagenlang met een groep Spanjaarden en zuid Koreanen gelopen. Maar dat valt dan weer uit elkaar, want de een wil een rustdag nemen en de anderen willen door. Maar allen hebben hetzelfde doel en ieder zijn eigen motivatie. U kunt zich voorstellen dat dat tot hechte vriendschappen leidt. De weg naar Santiago is opvallend goed aangegeven. Uit Chris zijn reisbeschrijving maak ik op dat ze de sympathie van de lokale bevolking hebben en ontvangen dan ook een grote mate van gastvrijheid.

Een van zijn belevenissen wil ik u niet onthouden. Zoals u begrijpt zijn op zo'n lange tocht de weersomstandigheden zeer uiteenlopend van droog tot zeer nat en van warm tot heel erg koud, zoals nu in de bergen van noord Spanje. Zo gebeurde het dat Chris, toen nog alleen lopend, onderweg ging voor de volgende etappe. De route liep in het eerste gedeelte langs een grote weg.

Er stond die dag een stevige bries. Op een gegeven moment stopte er een politieauto naast hem. Tot zijn verbazing werd hem verboden verder door te lopen, dit in verband met de extreme weersverwachting. Er werd n.l. een zware storm voorspeld en de heren agent vonden het onverantwoord. Hij werd vriendelijk uitgenodigd om in de auto te stappen en men bracht hem keurig naar het treinstation om zijn weg te vervolgen. Uiteraard heeft hij die trein kilometers niet bij de sponsors in rekening gebracht.

Een ander mooi verhaal is dat hij voor zijn overnachtingsadres stond en die helaas gesloten bleek. Het was een klein dorp waar geen andere overnachting mogelijk was, dus zocht hij zijn heil in het dorpscafé. Hij vroeg toen of er iemand aanwezig was die hem een lift kon geven.

Gelukkig was dat het geval, een vrachtwagenchauffeur wilde hem wel meenemen. Helaas bleek de plaats waar hij uit moest stappen (Burgos) geheel buiten zijn route te liggen.

Vandaag neemt Chris een vrije dag en moet helaas weer afscheid nemen van zijn vrienden die verder willen. Hij zal niet lang alleen zijn en weer nieuwe vrienden maken. Tegen de Kerst zal zijn avontuur ten einde lopen en kan hij met trots een groot bedrag gaan overmaken op de rekening van de Stichting. Ik houd u op de hoogte!

Paul Slikkerveer.

Een concert met een staartje

Graag wil ik nog even terugkomen op ons fantastisch mooi uitgevoerde Herdenking-Bevrijdingconcert in de St. Catharijne kerk te Brielle op 4 mei 2025.

Een onverwachte melding op WhatsApp, was er de oorzaak van, dat ik u niet wil onthouden wat mij de dag er na overkwam en mij volledig in verlegenheid bracht omdat ik niet begreep waar het om ging.

Het berichtje was afkomstig van onze buurvrouw op de camping “De Bessenhof”, met de volgende tekst;

Dan denk je toch gelijk; Waar gaat dit over? Moet zij dit niet delen met een andere Henk

En aarzelde dus niet om haar te antwoorden met;

Ik kon nog steeds geen enkel verband vinden met wat er nu eigenlijk bedoeld werd en schreef dus zo maar wat terug.

Oké, nu bevroedde ik dat onze buurvrouw ergens geweest was alwaar zij een hofdame uitgebeeld had en haar vriendin Marti die, zij het op een ander gedeelte, ook op de camping staat, hetzelfde had gedaan maar dan als koningin.

Dat ik hier de soep noemde had, ter verduidelijking, op dat moment nergens iets mee te maken maar Marti wel. Zij maakt aan het einde van de vrijwilligers-werkdag op de camping altijd een overheerlijke soep voor die ploeg.

Ondanks deze hints kon ik er nog geen vat op krijgen en overwoog dan ook om de buurvrouw te vragen of zij mogelijk met de verkeerde Henk in contact was.

Het weekend daaropvolgend, besloten mijn vrouw en ik om ook weer voor een paar dagen van het mooie weer te gaan profiteren en aldus togen wij met gezwinde spoed naar ons kampeer plaatsje. Met in het achterhoofd de prangende vraag om uitleg van die geheimzinnigheid rond al die WhatsApp berichten.

De teleurstelling was echter groot, daar wij bij onze aankomst merkten dat ze niet aanwezig was om, niets vermoedend, de spanning er zo lang mogelijk in te houden. Maar tegen de avond kwam ze weer thuis en na de wederzijdse begroetingen konden we gelijk aan de schnaps rond de picknick tafel en staken we gelijk van wal.

Wat was het geval.

Het bleek dat de eerdergenoemde Marti, lid was, dan wel connecties had, bij de re-enactment groep die zich veelal in Brielle op straat profileerde, maar ook bij ons concert waren uitgenodigd om de vlaggen ceremonie uit te beelden. Op enig moment is het idee gevormd om ook de toenmalige koningin Wilhelmina aan dit illustere gezelschap deel te laten nemen. Naar een goede look-a-like hoefde men niet lang te zoeken want binnen gelederen van de re-enactment groep was er maar één die dat perfect zou willen en kunnen invullen

en dat was Marti. Met twee hofdames in haar gevolg waarvan er één dus onze buurvrouw was.

Onwetend van dit alles en op het podium gezeten, in afwachting van hetgeen ging gebeuren zat ik op mijn plaats in het koor. Aan de uiterst rechtse kant op de eerste stoel van de tweede rij vanaf de voorzijde van het podium. Op nog geen 5 meter verwijderd van de eerste stoelen die voor het publiek bestemd waren. Nu is het vaak zo, dat de voorste rij van die plaatsen gereserveerd zijn voor notabelen of andere interessante personen en lang leeg blijven en ook nu weer gebeurde.

Plots werden er drie in het zwartgeklede dames met zwarte hoeden op, naar de eerste drie stoelen begeleid. Duidelijk was wel te zien dat dit bijzondere dames waren. Jammer was het dat de koorleden min

of meer geplaagd werden door het scherpe tegenlicht, was het helaas niet mogelijk om hun gezichten te zien laat staan te herkennen. Het was kennelijk ook een manier om zoveel mogelijk incognito te zijn want niemand in mijn omgeving, ook de fotograaf niet, was ervan op de hoogte dat koningin Wilhelmina (met Vos) bij Madame Tussauds ontsnapt was om in Brielle haar show te moeten opvoeren. Desalniettemin, ik heb zelfs geen benul gehad dat ik zo'n kleine twee en half uur recht tegenover mijn buurvrouw heb staan zingen.

Maar, hare majesteit was in haar review vol lof over het concert en het programma dat geboden werd. Speciaal kreeg ik de opdracht om door te geven aan Het Randstedelijk Mannenkoor dat zij bijzonder had genoten van onze kwaliteiten.

Ik voelde mij daarom min of meer verplicht om haar, via de begeleidende hofdame, de link toe te sturen van de gemaakte foto's.

Goede morgen!

Beste Bessenhofdame,

Middels de bovenstaande link, heb ik het genoeg u de fotoreportage aan te reiken van het door uwe hoogheden mee beleefde concert in Brielle. Het zou mij een eer zijn, wanneer u tevens hare majesteit van deze reportage kennis wil geven.

Met hoogachting van uw onderdanige buurman, wens ik u beiden veel kijkgenot.

20:32 ✓✓

<https://myalbum.com/album/6kzgXgLerPhwjZ>

20:35 ✓✓

Waarop zij, in stijl blijvend, reageerde met

Heerlijk mooi

20:38

N. B. ; Ik wil u er nog wel op attenderen dat bij een verticaal hangende Nederlandse vlag, de rode baan links moet hangen!

20:44

Henk Hey.

De Fuga van Maestro Gerard

Maestro Gerard van Vliet was geen gewone koordirigent; hij was de Hoge priester van de Heilige Kerk van Johann Sebastian Bach. Voor Gerard was muziek ingedeeld in twee categorieën: "Bach" en "Bijna Bach" (wat neerkwam op alles wat Bach *niet* was, en dus inferieur). Zijn repetities waren meer theologische debatten dan muzikale oefeningen.

Zijn koor, 'De Rotterdamse Bachvereniging' (ironisch genoeg gevestigd in een modern zalencentrum), zuchtte onder zijn monomane focus.

"Sopranen," donderde Gerard tijdens een repetitie van de 'Matthäus-Passion', zijn dirigerestokje trillend als een vibrerende stemvork, "deze 'Jauchzet' moet niet klinken als een vrolijk deuntje op een kermis! Het is een explosie van goddelijke extase! Denk aan Bachs snor! Die snor alleen al bevatte meer harmonische complexiteit dan de gehele *Carmina Burana*!"

De tweede tenor, de heer De Vries, mompelde: "Ik denk aan mijn hernia, Gerard."

Gerards adoratie ging verder dan de repetitieruimte. Zijn huis was een museum gewijd aan de Thomaskantor. Boven zijn bed hing geen foto van zijn vrouw, maar een ingelijst portret van Bach, subtiel

verlicht door een klein spotje. Zijn vrouw, Martha, had het geaccepteerd. "Ach," zei ze tegen vrienden, "sommige mannen hebben een motorfiets, ik heb Bach."

Het hoogtepunt van zijn obsessie kwam toen hij besloot een 'authentieke' uitvoering van de Hohe Messe te organiseren. Authentiek betekende voor Gerard: alles moest precies zoals in de 18e eeuw.

"Geen elektrische piano, mevrouw Van der Meer!" beval hij de organist. "We huren een klavecimbel! En de zaal? Geen moderne verwarming! Bach had het koud, dus wij ook! Lijden veredelt de klankkleur!"

De repetities werden legendarisch. Gerard eiste dat de koorleden pruiken droegen ("Voor de juiste barokke *schwung!*"), wat resulteerde in een rampzalige repetitie waarin drie sopranen verstrikt raakten in elkaars synthetische krullenwerk.

Hij had ook een levensgroot kartonnen standbeeld van Bach aangeschaft, dat hij liefkozend "Sebastiaan" noemde. Tijdens repetities zette hij Sebastiaan op een stoel in de eerste rij.

"Kijk, Sebastiaan luistert!" moedigde Gerard het koor aan. "Schaam je, bassen, jullie zijn vals! Wil je Sebastiaan teleurstellen?"

Het koor zong met de angst God én een stuk karton te beledigen.

De avond van het concert was een chaos. De gehuurde klavecimbel was ontstemd door de kou. De koorleden rilden in hun dunne pruiken en linnen kostuums. Gerard, gehuld in een fluwelen jas die hij 'zijn Bach-habijt' noemde, stond te stralen.

Net toen hij wilde beginnen aan het majestueuze 'Kyrie', klonk er een doffe klap. Het kartonnen standbeeld van Sebastiaan, dat door een onhandige technicus met plakband aan de stoel was bevestigd, was met een zucht van de stoel gegleden en lag nu met het gezicht naar beneden op het podium.

Een ijzige stilte viel over de zaal. Gerard staarde naar zijn gevallen idool, zijn gezicht lijkbleek.

"O, de blasfemie!" fluisterde hij.

De heer De Vries, de tweede tenor met de hernia, kon zich niet langer inhouden. Hij schaterde het uit. Al snel volgde de rest van het koor. De zaal, aanvankelijk geschokt, begon mee te lachen.

Gerard, aanvankelijk woedend, keek naar het lachende koor, de ontstemde klavecimbel en het neergestorte stuk karton. Hij haalde diep adem, een zeldzaam moment van relativering daalde over hem neer.

Hij raapte 'Sebastiaan' op, zette hem met een zucht weer rechtop en keek het koor aan.

"Goed," zei hij met een knipoog, "Bach zou hebben gezegd: 'Minder praten, meer muziek maken'. Laten we er een vrolijke boel van maken. En na afloop trakteer ik op warme chocomel. Zelfs Bach hield van warme choco. Denk ik."

Het concert was verre van perfect, maar het was de vrolijkste en meest memorabele uitvoering die De Spijkenisse Bachvereniging ooit had gegeven. Gerard had eindelijk begrepen dat muziek, zelfs die van Bach, het beste klinkt met een beetje warmte – zowel in de zaal als in het hart.

Burt Ginkie.

“De Droogdok” - 2

Start en eerste jaren

Het bedrijf werd opgericht op 23 januari 1902 en gevestigd op de Heijplaat aan de zuidelijke Maasoever. Het was een voortzetting van de *Maatschappij De Maas*, gevestigd in Delfshaven, in 1856 opgericht door de Schot Duncan Christie. Die had voordien een leidinggevende functie bij het Etablissement Fijenoord waarna hij voor zichzelf begon. Toen de werf in het begin van de 20ste eeuw Delfshaven moest verlaten, kwam de toen nog geheel onbebouwde Heijplaat als vestigingsplaats in beeld. De Dokhaven werd uitgegraven en met de vrijgekomen grond werd het werfterrein vier meter opgehoogd. De Dokhaven vormde het hart van het bedrijf.

Op 3 oktober 1903 werden het prins Hendrikdok I en II feestelijk in gebruik genomen door de minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, Johannes Christiaan de Marez Oyens. Daarbij kwam in 1923 het in Hamburg gebouwde prins Hendrikdok III, eveneens een drijvend droogdok.

Op 14 januari 1925 werd de *Scheepsbouw Maatschappij Nieuwe Waterweg* (opgericht in 1914), gevestigd schuin tegenover de RDM op de noordelijke oever in Schiedam, overgenomen en als zelfstandige vennootschap voortgezet. De RDM kreeg daardoor twee vestigingen, een situatie die tot de sluiting van de vestiging Nieuwe Waterweg in 1978 bleef bestaan.

Voor de huisvesting van de medewerkers liet de RDM vanwege de nogal afgelegen ligging van het bedrijf een eigen dorp bouwen, dat tussen 1914 en 1918 verrees en Tuindorp Heijplaat werd genoemd. Dat dorp omvatte ook scholen, drie kerken, een bejaardenhuis en winkels. Er vormde zich een hechte dorpsgemeenschap, die zich - met succes - hevig roerde tegen een dreigende sloop van het complex begin jaren negentig.

Voormalig directiekantoor aan de kade in Heijplaat

Overname

In 1938 kocht de RDM, samen met overbuurman NV Dok en Werf Maatschappij Wilton-Fijenoord, alle aandelen in branchegenoot NV Machinefabriek en Scheepswerf van P. Smit Jr. van de Rotterdamse zakenman D.G. van Beuningen. Dit bedrijf bleef onder eigen naam voortbestaan.

Tweede Wereldoorlog

Al in de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog had de werf zich geïnteresseerd voor wapenproductie en kreeg opdrachten van de regering voor munitiefabricage. Een plan om ook kanonnen te gaan maken, kon niet meer in werking treden, hoewel de RDM zich had voorbereid en als vrijwel enige in Nederland kanonlopen kon

vervaardigen. Bij de Duitse inval werd geen enkel schip en geen enkele installatie op de werf door Nederlanders vernietigd om gebruik door de vijand onmogelijk te maken.

Vlak na de nazi-Duitse inval, sprak het *de facto* regeringshoofd, generaal Winkelman, met de directie van de RDM en maakte duidelijk dat het bedrijf geen enkel militair werk voor de bezetters kon uitvoeren, maar dat onderhanden werk voor de Nederlandse marine wel moest worden uitgevoerd. De bezetters arresteerden Winkelman echter snel daarna en maakten duidelijk dat weigering van militaire opdrachten afzetting van de directie tot gevolg zou hebben en de aanstelling van Duitse *Verwalter* (vervangende beheerder). De werf wist eveneens pogingen om de aandelen in Duitse handen te brengen, te verijdelen.

Doorwerken

Tijdens de oorlog werkte de werf zodoende gewoon door, net als overigens de gehele Rotterdamse haven. De werf heeft decennialang over de oorlogsperiode gezwegen. Er werden 32 zogeheten 'bouwnummers' uitgereikt, dat wil zeggen dat er aan 32 schepen begonnen werd, een gemiddelde van ongeveer 6 per jaar, wat ruwweg de helft van de normale capaciteit van de werf was.

Duitse opdrachten

Onder meer werden er voor de *Kriegsmarine* in 1941 een *Flugabwehrschiff* gebouwd, in 1942 en 1943 8 *Minensuchboote*, in 1943 4 *Torpedofangboote*, in 1945 4 *Vorpostenboote*. De door de Nederlandse marine bestelde onderzeeërs *O 23* en *O 24* konden nog tijdens de Duitse aanval ontsnappen van de werf naar het buitenland. De *O 26* en *O 27* vielen onbeschadigd in nazi-Duitse handen, werden afgebouwd en hebben dienstgedaan als *UD 4* en *UD 5* (Een onderzeeboot van de werf Wilton-Fijenoord viel eveneens in Duitse handen en kreeg het dienstnummer *UD 3*). De bezetters treffen op de werf de militair belangrijke snuiver aan, het apparaat

waarmee onderzeeërs ook onder water hun dieselmotor nog kunnen gebruiken zodat zij een aanzienlijk groter bereik krijgen, een Nederlandse vinding. Alle onderzeeërs van de *Kriegsmarine* worden daar al snel mee uitgerust.

In totaal heeft de werf 25 oorlogsschepen aan de nazi-Duitsers geleverd. Ook heeft het bedrijf pantserdeuren en ander materiaal voor de bunkers van de zg. *Atlantikwall* vervaardigd voor de *Wehrmacht*.

Andere ontwikkelingen

Op 11 oktober 1941 werd de werf door de *RAF* gebombardeerd, waarbij 2 doden en 4 gewonden vielen en een droogdok werd beschadigd. De bezetters dwongen de werf om vaklieden uit te zenden voor gedwongen werk bij Duitse werven. Na de zomer van 1942 vertrokken 266 werknemers daarom naar de werf *Blohm und Voss* te Hamburg. In 1943 koopt het bedrijf 200 hectare grond op de Heijplaat aan als volkstuin voor de verbouw van groenten door personeelsleden en buurtbewoners.

Verniel

Verwoeste haveninstallaties in 1945

In september 1944, na de start van de *Operation Market Garden*, besloten de bezetters alle grotere Nederlandse havens, haveninstallaties en alle grote bruggen te vernietigen, terwijl alle

overgebleven voertuigen en transportabele installaties zoals draaibanen en resterende voorraden systematisch werden geroofd. Alle droogdokken van de RDM werden dan ook tot zinken gebracht en de meeste kranen van de werf opgeblazen en de overgebleven apparatuur en materialen gestolen. De commandohuizen en de motoren van de dokken werden vernield en de pompkamers leeggeslagen. Direct na de oorlog werden dokken nummers 3, 4, 6 en 7 - gelicht, hersteld en opnieuw in gebruik genomen.

Tegenwerking

De directeuren D.C. Endert Jr. en ir. A. Knappe stelden zelf dat zij de nazi-Duitse bezetter hebben tegengewerkt door o.m. de bouw tijden toen aanzienlijk te rekken; en de werf werd door de Duitse bezetter zelfs als "*deutschfeindlich*" (vijandig t.o.v. Duitsland) gekenschetst. Na de oorlog gaf Endert als motivering dat hij op die manier zijn personeel kon behouden. Hij is na de oorlog nooit vervolgd wegens collaboratie.

Tot zover het eerste gedeelte over de **Rotterdamsche Droogdok Maatschappij NV** (RDM).

In de volgende Randverschijnselen gaat het over hoe het de RDM verging na de Tweede Wereldoorlog.

Ik wens jullie veel leesplezier.

Cor Kreft.

Bronvermelding: Wikipedia

M.M. Minderhoud of Wikipedia/Michiel1972
S.J. de Waard/ CC-BY-SA-4.0 (via Wikimedia Commons)

De Kalkoen van Katastrofe-Karel

Karel van Duinen beschouwde zichzelf als een man van vele talenten. Hij kon een IKEA-kast in elkaar zetten zonder te huilen, hij had ooit een Rubiks kubus opgelost (na drie uur en een YouTube-tutorial), en hij was de trotse eigenaar van drie kamerplanten die nog steeds leefden. Maar koken... tja, dat was een ander verhaal.

Toch had Karel zich dit jaar voorgenomen om indruk te maken. Zijn familie had hem uitgelachen toen hij had gezegd dat hij het kerstdiner zou verzorgen.

“Jij?” had zijn zus Marleen geschaterd. “De man die een keer pasta heeft aangebrand omdat hij de pan was vergeten?”

“Dat was een experiment,” had Karel geantwoord. “Ik noem het *pasta flambé*.”

Maar diep vanbinnen deed het pijn. En dus had hij besloten: dit jaar zou hij een meesterwerk afleveren. Geen gourmetstelletjes of magnetronmaaltijden. Nee, hij zou een echte **kerstkalkoen** bereiden. Groot. Goudbruin. Glanzend. Een kalkoen die Gordon Ramsay zou laten huilen van ontroering.

Het Begin van het Epos

Op 23 december stond Karel in de supermarkt voor de diepvriesafdeling, starend naar een muur van bevroren vogels.

“Hoe groot is een normale kalkoen eigenlijk?” mompelde hij tegen zichzelf.

Een oudere dame naast hem zei: “Hangt af van hoeveel mensen je wilt voeden, jongen.”

“Tien,” loog Karel zelfverzekerd, hoewel er maar zes zouden komen.

De vrouw knikte goedkeurend. “Dan moet je de grote nemen.”

De ‘grote’ bleek een bevroren monster van 8,4 kilo te zijn. Karel sjouwde het gevaarte in zijn winkelwagentje alsof hij net een trofee had gewonnen.

Thuisgekomen legde hij de kalkoen trots op het aanrecht. Het beest keek hem aan – tenminste, dat beeldde Karel zich in – met een blik die zei: *Je weet niet wat je doet, hè?*

Hij googelde: **“Hoe ontdooi je een kalkoen?”**

Het eerste resultaat zei: *Laat de kalkoen 24 uur per 2 kilo in de koelkast ontdooien.*

Karel rekende snel. 8,4 kilo... vier dagen!

“Dat kan niet!” riep hij. “Het is overmorgen kerst!”

Na enige paniek vond hij een alternatief: *Snelle methode – kalkoen in koud water leggen en elk half uur het water verversen.*

Dat leek hem te doen. Hij stopte de kalkoen in de gootsteen, vulde die met koud water, en zette de wekker op dertig minuten. Daarna ging hij tv kijken. Zes uur later, om half één ’s nachts, werd hij wakker van een akelige gedachte.

“De kalkoen!”

De gootsteen was inmiddels een jacuzzi van lauw water geworden, en de kalkoen dreef er als een sinister luchtbedje in. Karel besloot hem maar gewoon in de koelkast te stoppen en “morgen verder te kijken”.

Kerstmorgen

Karel werd wakker met nieuwe energie en een plan. Hij had een recept uitgeprint: *Perfekte kerstkalkoen in 10 eenvoudige stappen.*

Dat klonk overzichtelijk.

Stap 1: “Verwarm de oven voor op 180 graden.”

Dat kon hij.

Stap 2: “Maak een kruidenboter van knoflook, tijm en citroen.”

Na een kort gevecht met een knoflookpers (die hij verkeerd om gebruikte) en een halve citroen die uit zijn handen glibberde, lag er een klonter boter die verdacht veel leek op stopverf.

Stap 3: “Smeer de boter onder de huid van de kalkoen.”

Karel stak voorzichtig zijn hand onder het vel. “Oef,” fluisterde hij. “Dit voelt... intiem.”

Zijn kat Minoes keek met afkeuring toe.

Stap 4: “Vul de holte met ui, appel en rozemarijn.”

Karel deed er ook een halve sinaasappel bij – “voor de frisheid” – en sloot af met een stukje brood, “want dat zag ik ooit op tv.”

Stap 5: “Bind de poten samen met keukentouw.”

Hij had geen keukentouw, dus gebruikte hij een oude schoenveter. “Praktisch denken,” zei hij trots. Stap 6: “Plaats de kalkoen in de oven.”

Na een worsteling waarbij de vleugels herhaaldelijk vast kwamen te zitten, schoof hij het beest in de oven.

Karel keek op de klok: het was half twaalf.

“Mooi, dan is hij om drie uur klaar,” zei hij tevreden.

Het Oventrauma

Twee uur later rook het huis... raar. Niet lekker, niet vies, gewoon *verdacht*.

Karel opende de oven en werd begroet door een dikke wolk rook. De schoenveter smeulde als een kampvuurtje.

“Brand!” schreeuwde hij en gooide er een handvol bloem overheen – want dat had hij in films gezien. De rook veranderde in een meelstorm.

Toen de lucht eindelijk opklaarde, bekeek hij het resultaat: de bovenkant van de kalkoen was pikzwart, de onderkant nog rauw.

“Geen paniek,” zei Karel, met de moed der wanhoop. Hij draaide het beest om. Daarbij scheurde het vel los en gleeed de kalkoen met een klap uit de braadslee, recht op de keukenvloer.

De kat rook zijn kans.

“Minoes, nee!”

Maar het kwaad was al geschied. Een poot was verdwenen.

De Familie Komt

Om vijf uur ging de bel.

Karel had alles zo goed mogelijk gecamoufleerd: de verbrande plekken waren afgedekt met peterselie, de ontbrekende poot verborgen onder een berg aardappelen.

“Wat ruikt het hier... apart,” zei Marleen, toen ze binnenkwam.

“Dat is citroenboter met... rookaroma,” zei Karel met een knikje. De familie nam plaats. De kalkoen stond trots in het midden van de tafel, alsof hij niets had meegemaakt. “Nou, Karel,” zei zijn moeder, “het ziet er indrukwekkend uit!”

“Dank je, mam.” Hij sneed het eerste stuk af – of probeerde

dat. Het mes weigerde dienst.
“Eh... hij is een beetje stevig,” mompelde hij.
Zijn zwager probeerde met kracht. Het mes vloog uit zijn hand
en belandde in de schaal met cranberrysaus.

Er viel een ongemakkelijke stilte.
Toen begon Marleen te giechelen.
Zijn moeder lachte mee.
Binnen de minuut lag de hele tafel in een deuk.

“Oké, oké,” zei Karel, met rode wangen maar ook een glimlach.
“Plan B.”
Hij liep naar de keuken en kwam terug met... pizza’s.
“Die had ik voor de zekerheid besteld,” bekende hij.

De familie barstte opnieuw in lachen uit, maar deze keer met
applaus.
“Eerlijk is eerlijk,” zei zijn vader, terwijl hij een punt pakte. “De
pizza is perfect, Karel.”

Epiloog

Later die avond, toen de familie vertrokken was en de keuken
eruitzag als een oorlogsgebied, schonk Karel zichzelf een glas
wijn in. Hij keek naar de half verkoolde kalkoen, die inmiddels
in de prullenbak lag.
“Volgend jaar,” zei hij tegen Minoes, “doe ik iets makkelijk.”
De kat miauwde instemmend.
“Gourmetten,” besloot Karel. “Dat kan niet misgaan.”

Op dat moment sprong de ovenlamp uit met een zacht
ploggeluid.
Karel zuchtte. “Misschien toch Chinees bestellen.”

Burt Ginkie.

Wat weten we van de Arretjescake

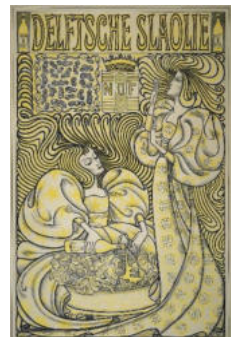
Arretjescake (ook wel: *arretjenofcake*) is een machtige, koude cake, vaak met chocolade, die traditioneel in verschillende Nederlandse streken gegeten wordt.

Oorsprong

Oorspronkelijk is de cake een recept van de Nederlandsche Olie Fabriek (N.O.F.; later Calvé). N.O.F. voerde destijds twee soorten vet, te weten *Delfia*, een soort frituurvet van kokosvet, en *Delfrite*, een soort margarine. Arretje Nof was het hoofdpersonage uit een boekenreeks die als reclamemateriaal werd uitgegeven door de fabriek. N.O.F. gaf ook receptenboekjes uit als reclamemateriaal. Er was ook een recept voor 'Arretje cake', een cake die niet hoeft te worden gebakken. Het was recept nummer 100. Het kon van beide producten gemaakt worden, waarbij in de zomer *Delfia* werd aanbevolen, omdat de cake anders te slap zou blijven.

De wondere avonturen van Arretje Nof (1926-1927)

Is een boekenreeks van vijf geïllustreerde boeken, geschreven en geïllustreerd door Johan Fabricius in opdracht van de Nederlandsche Olie Fabriek (N.O.F.) in Delft (later Calvé) als reclamemateriaal.

Een affiche met het gekroonde wapen van de Nederlandsche Olie Fabriek (N.O.F.), met links een decoratief vlak met pinda's, twee vrouwenfiguren met lange haren, tekst en flesjes slaolie aan weerszijden van de tekst. Ontworpen door Jan Toorop, 1894.

De hoofdpersoon, **Arretje Nof** werd in de Gooi- en Eemlander in 1926 beschreven als een 'Turks jongetje' en in de boeken zelf is hij afkomstig uit Perzië. De voornaam 'Arretje' is afgeleid van het product arachideolie (pindaolie), waar de frituurolie 'Delfia' en de

margarine 'Delfrite' van werden gemaakt en de achternaam 'Nof' is natuurlijk de merknaam van de fabriek.

De boekjes konden niet worden gekocht, maar waren verkrijgbaar bij inlevering van enkele 'wapenzegels' van de verpakkingen van Delfia en Delfrite, waarop het wapen van de fabriek stond.

De reeks bestond uit vijf delen:

1. *Barrebart, de wildeman uit de bergen*
2. *Het rooverseiland in de Perzische Zee*
3. *De draak en de Chineesche prinses*
4. *Brekke-kwak-kwak en de zeven woudmannetjes*
5. *De vroolijke bruiloft van Arretje en Annetje*

Arretjescake

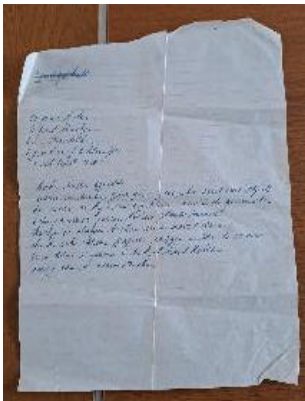
N.O.F. gaf ook receptenboekjes uit als reclamemateriaal. Er was ook een recept voor 'Arretje cake' of Arretjescake, een cake die niet hoeft te worden gebakken. Volgens het originele recept waren de ingrediënten: Delfia, suiker, cacao, eieren of melk en biscuitjes (Mariakaakjes of Petit Beurres).

Volgens het originele recept waren de ingrediënten: Delfia, suiker, cacao, eieren of melk en biscuitjes (Mariakaakjes of Petit Beurres).

Bereidingswijze

Hoewel de precieze ingrediënten, en daarmee de smaak, per streek en per recept verschillen, is de basis dezelfde. De ingrediënten worden gemixt en moeten vervolgens een dag in de koelkast opstijven. De standaard ingrediënten zijn biscuit (tarwekoekjes/theebiscuitjes zoals mariakaakjes, in stukjes gehakt), vet (doorgaans roomboter of margarine), suiker (vaak basterdsuiker) en eieren (deze worden dus rauw genuttigd, wat risico geeft op een salmonella besmetting). Cacao, vanille, oploskoffie, rum, likeur of andere smaakmakers geven smaak. Hagelslag kan dienen ter decoratie.

Aan gesmolten boter worden de meeste andere ingrediënten toegevoegd. In een bakvorm bekleed met bakpapier wordt dit met biscuitjes vermengd. Het geheel gaat 24 uur in de koeling.

Het handgeschrevenrecept van mijn moeder.

Het volgende staat geschreven:

*½ pond boter (lees roomboter)
½ pond kaakjes (lees mariakaakjes)
2 ons basterdsuiker
1 grotei of 2 kleintjes
5 eetlepelscacao.*

De boter laten smelten. In een kom de eieren en de suiker goed glad roeren en vervolgens lepel voor lepel de cacao erbij doen en de gesmolten boter beetje bij beetje toevoegen. Dit alles goed door elkaar roeren tot een gladde massa. De kaakjes in kleine stukjes breken en die door de massa heen roeren.

In de cakevorm bakpapier leggen en de massa erin doen. Zet de cakevorm in de koelkast om op te laten stijven.

Het advies is om de arretjescake een dag van tevoren te maken.

Ik zou zeggen, ga aan de slag en geniet van deze caloriebom.

Cor Kreft.

De 10 leukste weetjes over Oud & Nieuw

Oud & Nieuw wordt door veel mensen gezien als een van de gezelligste tijden van het jaar. Gezamenlijk met familie of vrienden komen mensen doorgaans gezellig bij elkaar over de vloer en wordt de avond zo feestelijk mogelijk ingericht. Nieuwe voornemens voor het nieuwe jaar worden gemaakt en er wordt heerlijk gegeten, waarbij een Hollandse oliebol natuurlijk niet kan ontbreken. Om klokslag twaalf uur is het tijd om de champagne te ontkurken en elkaar in de armen te slaan. Terwijl er wordt genoten van het prachtige vuurwerk dat wordt afgestoken weet u het zeker; het nieuwe jaar is begonnen! Onderstaand zijn 10 leuke feitjes over Oud & Nieuw te lezen waarvan u wellicht nog niet eerder heeft gehoord.

1. Nieuwjaar wordt niet alleen gevierd op 1 januari

Alhoewel het grootste gedeelte van de bevolking Oud & Nieuw viert in de nacht van 31 december op 1 januari, zijn er ook verschillende bevolkingsgroepen die (ook nog eens) een andere dag in het jaar uitkiezen om het nieuwe jaar op een feestelijke manier in te luiden. Zo vieren de Chinezen (naast 31 december) ook het Chinees Nieuwjaar, waaraan een hele feestelijk dag is gewijd. Deze dag vindt meestal plaats ergens eind januari / begin februari. Waar de Chinezen het Chinees Nieuwjaar hebben, is het bij de moslims zo dat zij óók een eigen feestdag hebben t.a.v. een viering van het nieuwe jaar; het Islamitisch Nieuwjaar. Daarnaast hebben de Joden (eind september) en de Hindoes (februari/maart) weer een andere dag waarin zij het nieuwe jaar inluiden.

2. Zelf vuurwerk afsteken vanaf 1950 populair

Vuurwerk afsteken is tegenwoordig de normaalste zaak van de wereld. Tòch is het pas vanaf 1950 zo dat het afsteken van vuurwerk echt populair werd. Nederlanders hadden na de Tweede Wereldoorlog over het algemeen meer geld te besteden omdat het inkomen gemiddeld gezien een stuk hoger lag. Hierdoor hadden mensen meer gelegenheid om hun geld uit te geven aan luxere producten.

3. 1 januari moest de eerste dag van het jaar worden, aldus Julius Caesar

Hiervoor moeten een lange periode terug in de geschiedenis. Rond 46 voor Christus voerde Julius Caesar namelijk een verandering door in de kalender omdat deze niet gelijk zou lopen met de seizoenen. Daarbij baseerde hij zich niet op de maan, maar op de zon. Dit werd dan ook wel de Juliaanse kalender genoemd. Hierin bepaalde hij dat 1 januari het begin van het jaar moest zijn en dat elk jaar uit 365 dagen moet bestaan, waarbij er om de 4 jaar een schrikkeljaar plaatsvindt.

4. Vuurwerk werd oorspronkelijk gebruikt voor het verjagen van boze geesten

Volgens een Germaanse traditie zat de lucht tussen Kerstmis en Oud & Nieuw vol met boze geesten. Om deze boze geesten te verdrijven werd er zoveel mogelijk lawaai gemaakt, zodat het nieuwe jaar met een schone lei kon worden begonnen.

5. Nieuwjaarsduik razend populair in Nederland

Ieder land heeft zijn eigen tradities gedurende de jaarwisseling. Een populaire traditie – die steeds meer aanhang begint te krijgen – is de Nieuwjaarsduik. Nederland heeft verschillende wateren waar een Nieuwjaarsduik kan worden gehouden, maar die in de zee bij Scheveningen is altijd de populairste geweest. Tienduizenden mensen komen hier jaarlijks bij elkaar om het nieuwe jaar letterlijk fris en fruitig te beginnen. De Nieuwjaarsduik is alleen geen traditie die door Nederland is uitgevonden. Het zijn namelijk de Canadezen die de grondleggers van dit verfrissende idee zijn geweest.

6. Favoriete voornemens van de Nederlander

Het doen van goede voornemens is een vaste prik die veel Nederlanders aan het einde van het jaar doen. In de jaarwisseling van 2018-2019 sprak maar liefst 80% van de Nederlanders een goed voornemen uit voor het aankomende jaar. En waarschijnlijk zal het niet verbazingwekkend zijn welke goede voornemens over het algemeen het meest worden genoemd. Dit zijn: meer

sporten/afvallen, meer tijd doorbrengen met familie en vrienden, minder geld uitgeven en gezonder leven.

7. Nederlander geeft gemiddeld tussen de €65 en €85 uit aan vuurwerk

Ondanks dat het gebruik van vuurwerk de laatste jaren een beetje onder een vergrootglas ligt, is nog steeds te zien dat Nederlands bereid zijn om geld uit te geven aan vuurwerk. Zo geeft de gemiddelde Nederlander tussen de €65 en €85 uit aan vuurwerk.

8. 95% van de champagneflessen wordt de laatste week van het jaar geopend

Door het jaar heen zijn Nederlanders niet per se grote champagnedrinkers. Echter, in de laatste week van het jaar gaan we helemaal los. In Nederland worden er jaarlijks ongeveer 2,5 miljoen flessen champagne gekocht. 95%(!) van deze 2,5 miljoen champagneflessen wordt alleen meestal pas geopend in de laatste week van december. Een hele hoop champagne dus!

9. Amerikanen geïnspireerd door Hollandse oliebol

Iets wat veel mensen niet weten, is dat de Hollandse oliebol een grote inspiratie is geweest voor het ontstaan van de donut. Nederlandse kolonisten namen de olykoek (benaming van de voormalige oliebol) mee naar New York, waar ze ongelofelijk geïnspireerd werden door het recept. Ze paste het recept een beetje aan en prikte een gaatje in het midden. Zo zie je maar, de donut is helemaal niet zo Amerikaans als de meeste mensen denken.

10. Nederlander eet gemiddeld 8 oliebollen rondom de jaarwisseling

En dat Nederlanders gek zijn op oliebollen is zeker een feit. Rondom de jaarwisseling eet een gemiddelde Nederlander namelijk 8 oliebollen. Dat betekent dat er landelijk gezien ongeveer 136 miljoen oliebollen worden gegeten. Veel werk aan de winkel dus voor de oliebollenbakkers.

Bron: internet

Agenda

Vrijdag 12 dec. 2025

Augustijnenkerk Dordrecht

20:00 uur

*“Hollands Christelijk Mannenkoor”, Berkel en Rodenrijs
“Christelijk Mannenkoor Prins Alexander”, Rotterdam
“Het Randstedelijk Mannenkoor”, Spijkenisse*

*Henk-Jan Drost, trompet & bugel
Martin Zonnenberg, orgel
Arjan Breukhoven, algehele leiding*

Woensdag 17 dec. 2025

Brielle Grote of St. Catharijnekerk

20:00 uur

*“Het Randstedelijk Mannenkoor”
Marco Bakker, bariton
Wendy Roobol, sopraan
Adinda en Matthijs van Delft, viool en gitaar
Matthijs Breukhoven, orgel
Arjan Breukhoven, vleugel en algehele leiding*

Wist U dat...?

Het mannenkoor repeteert op donderdagavond in
De Verbinding, Eikenlaan 2, 3203 BK Spijkenisse.
Er wordt gerepeteerd van 19:30 uur tot 21:45 uur.